

## **ריכוז החנקן המצוי בשיינן בנסיוב הדם BUN (Blood Urea Nitrogen) בארנבונים**

דר. אסתר ואן פראג - תורגם ע"י טל סערונני

שיינן הוא חומר פסולת חנקני הנוצר תוך כדי פירוק החלבונים בכבד. הוא זורם בדם כשיינן חנקני, ומועבר לכליות המסננות ומפרישות אותו כשיינן בשתן. בארנבונים בריאים, שרמת הנוזלים בגופם מספקת, רוב השיינן החנקני יסונן ויופרש בשתן. מציאותו של שיינן חנקני בדם יכול להימדד באמצעות בדיקת BUN - בדיקת ריכוז החנקן המצוי בשיינן בנסיוב הדם, או BUN (Blood Urea Nitrogen).

רמת היחס בארנבון בריא: 13 - 30 מג/דל.

שלא כמו בחיות אחרות, גורמים פסיולוגיים או סביבתיים יכולים להטות בקלות את רמת ה-BUN בארנבונים. היא עשויה לשקף את רמת מצב הלחץ או החרדה בארנבון ברגע הבדיקה (רמת הנוזלים בגוף, לחץ כתוצאה מהובלה, אדם זר, ריחות לא מוכרים, נביחות כלבים). תזונת הארנבון, שעת היום בה נלקחה הדגימה (רמות גבוהות יותר של BUN נרשמו בשעות הערב המאוחרות) ותרופות (למשל כלוראמפניקול, סטרפטומיצין, גנטמיצין, טוברמיצין, משתנים וקורטיקוסטרואידים), גם הם גורמים היכולים להשפיע על רמת ה-BUN, וכן גם טפילים כגון קוקסידיוסיס (coccidiosis) או קטבוליוזיס<sup>1</sup> חיידקי ע"י חיידקי המעי העיור (אטום), המשתמשים בחנקן במשך פירוק או תגובות מטבוליות, או כשיש שפע מזוני.

שלא כמו בכלבים וחתולים, אם נמצא שרמת ה-BUN גבוהה, מומלץ שלא להסיק מייד שהארנבון סובל מבעיות בכליה. יש לקחת דגימה נוספת כשתכולת המים בגוף הארנבון מספקת (אך אינה מופרזת), ולהשוותה לדגימה הקודמת.

רמת BUN גבוהה יכולה להגרם ע"י :

- כשלון כלייתי
- כמות נמוכה של דם/פלסמה (היפווולמיה) כתוצאה משלשול
- חסימה של דרכי השתן ע"י אבנים בכליות או בשלפוחית השתן, גידול או פוליפ<sup>2</sup>

<sup>1</sup> פירוק כימי על-ידי הגוף של חומרים מורכבים לחומרים פשוטים יותר, תוך שחרור אנרגיה. החומרים שמתפרקים כוללים חומרי מזון (פחמימות, חלבונים, שומנים) ומוצרי אחסון של הגוף.

<sup>2</sup> גידול, בדרך-כלל שפיר, שמתבלט מתוך קרום רירי.



- מחלת לב
  - דימום במערכת העיכול
  - התקפות רעלניות
- רמת BUN נמוכה יכולה להיגרם ע"י :
- תכולת מים גבוהה מידי
  - תת-תזונה
  - מחלה או נזק של הכבד
  - תרופות
  - הריון

באמצעות צילום רנטגן או בדיקת אולטרסאונד ניתן לאתר הגדלה של הכליות, מציאות אבנים, גידולים ממאירים, ציסטות<sup>3</sup> ופיברוזיס (לייפת)<sup>4</sup>.

סממנים חיצוניים של מחלת כליות יכולים להתבטא בירידה בתאבון, איבוד משקל, רדמת (לתרגיה)<sup>5</sup>, אנמיה, צורך להשתין לעתים תכופות וצורך לשתות הרבה יותר מהרגיל.

---

אין להעתיק עמוד זה או לפרסמו באתר אינטרנט אחר, או בכל מקום אחר כלשהוא .

מאי 2006

---

<sup>3</sup> גוש או כיס לא תקין, מלא בנוזל או בחומר מוצק למחצה, שעשוי להופיע בכל איבר או רקמה.

<sup>4</sup> התעבות והצטלקות של רקמת חיבור אחרי דלקת או פציעה.

<sup>5</sup> מצב של חוסר פעילות וחוסר תגובה.

